

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2651 Rétság, Rákóczi út 20. Telefon: 35/550-100

www.retsag.hu Email: hivatal@retsag.hu

Előterjesztést készítette és előterjeszti: Kovácsné Gregor Márta

Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2018. évi beszámolójának elfogadása

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2019. június 28-i ülésére

Tárgyalja

- Szociális bizottság
 Pénzügyi és Városüzemeltetési Bizottság
 Közbeszerzési Bizottság
 Képviselő-testület

Ülés

- Nyílt
 Zárt

Szavazás

- Nyílt szavazás
 Titkos szavazás
 Egyszerű többség
 Minősített többség

1. A tárgyalandó témakör tárgyilagos és tényszerű bemutatása

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (4) bekezdésében foglaltak szerint az állami intézmény fenntartója a szakmai munka eredményességét az intézmény által készített szakmai beszámoló alapján értékeli.

A Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2018. évben végzett szakmai munkájáról szóló beszámoló elkészítése megtörtént.

A fentiek alapján kérem az előterjesztés megtárgyalását, és a Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolójának elfogadását a határozati javaslat „A” változata szerint.

Rétság, 2019. június 11.

Kovácsné Gregor Márta
intézményvezető

2. Határozati javaslat

„A” változat

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK /2019.(VI.28.) KT. HATÁROZATA

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2018. évi szakmai munkájáról szóló beszámolót, és azt a határozati javaslat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ intézményvezetője

„B” változat

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK /2019.(VI.28.) KT. HATÁROZATA

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ 2018. évi szakmai munkájáról szóló beszámolót, és az abban foglaltakat nem fogadja el.

Rétság, 2019. június 11.

Törvényességi záradék: Az előterjesztés jogszabálysértést nem tartalmaz.

Dr. Varga Tibor
jegyző

Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ
Beszámoló a 2018. évben végzett szakmai munkáról

Bevezetés

A Rétsági Család- és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: Központ) feladatai a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 40/A. §-ban kerültek meghatározásra. Tekintettel arra, hogy a Rétsági járás területén kettő, a Központtól teljesen független intézményi keretek között működő család- és gyermekjóléti szolgálat működik, a párhuzamos feladatellátás elkerülése érdekében külön kell választani, illetve megfelelően vonatkoztatni a fenti jogszabályban nevesített feladatokat, tevékenységeket. A Központ ügyfélkörként tehát azokat a családokat, gyermekeket kell tekinteni, akiknél a kialakult veszélyeztetettség a gyermekjóléti szolgálatok által nyújtott, önkéntesen igénybe vett alapellátás keretein belül nem szüntethető meg, és hatósági intézkedés szükségességéről kell dönteni.

Szakmai munka

A 2018-as év elején 138 gyermek szerepelt a nyilvántartásunkban. Az év végére ez a szám 213-ra emelkedett, az alábbiak szerint:

- 120 gyermek esetében tettünk javaslatot *védelembe vételre*. Ez az esetszám az előző évi adatnak pontosan a duplája. Az intézkedés célja a veszélyeztetettség elhárítása, a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése, mely során kötelezően betartandó magatartási szabályok kerülnek rögzítésre.
- 6 gyermek esetében javasoltunk *ideiglenes hatályú elhelyezést*, vagyis a gyermek családból való azonnali kiemelését. Ez az esetszám az előző évhez képest nagyságrendileg nem változott. Az intézkedést indokló körülmények között szerepelt bántalmazás, a szülő halála, illetve a szülő egészségi állapotának hirtelen és nagymértékű romlása. Egy esetben volt a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékű, hogy feljelentést tettünk a Rétsági Rendőrkapitányságon.
- 61 gyermek ügyében tettünk javaslatot *nevelésbe vételre*, amely az előző évi adatnak közel másfélszerese. A szakellátásba kerülést követően a Központ elsődleges feladata a vérszerinti család alkalmassá tétele arra, hogy a gyermek visszahelyezhető legyen a családjába. A 12 év alatti gyerekek nevelőszülőnél, az idősebbek lakóotthonban kerülnek elhelyezésre. A gyermekvédelmi rendszer túlterheltségét mutatja, hogy a gondozási helyek némelyike megyén kívül van.
- 3 gyermek esetében -a család együttműködésének hiányában, illetve a szülő halála okán- nem volt reális célkitűzés a hazagondozás, így *harmadik személynél történő elhelyezésre* nyújtottunk be javaslatot, mely alapján a gyámhivatal pert indított. A perek le is zárultak, a gyermekek sorsa megnyugtatóan rendeződött.
- 18 gyermek ügyében tettünk javaslatot *családba fogadásra*. Ez az adat a korábbihoz képest nem mutat lényeges eltérést. Erre az intézkedésre a szülő átmeneti akadályoztatása esetén kerülhet sor; meghatározott időre szól. Gyakori

konfliktusforrás intézményünk és a gyámhatóság között, hogy mi nem tekintjük ezt az intézkedést a nevelésbe vétel alternatívájaként.

- 4 gyermek esetében került sor a családba való visszahelyezésre, a nevelésbe vétel megszüntetésére, amikor is az *utógondozással* kapcsolatos feladatokat láttuk el. Ez a szám nagyon alacsony, de még így is duplája az előző évinek.
- 1 gyermek esetében a bűnismétlés megelőzését célzó *megelőző pártfogás elrendelésére* tettünk javaslatot, a családdal való kapcsolatfelvétel és a kockázatértékelés alapján. Az érintett gyermek jogosítvány nélkül vezetett lopott autót.
- Az elmúlt év során sem volt példa arra, hogy a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására javaslatot tettünk volna.

Az elmúlt év során az intézmény feladatainak ellátására vonatkozó szakmai program a Gyvt. módosítása következtében kiegészítésre került. Ennek értelmében a Központ által biztosított *speciális szolgáltatások* is kibővültek:

- *Az utcai szociális munka* kötelezően ellátandó feladatunk. Erre a tevékenységre nincs kijelölt kolléga, munkavégzésünk során mindannyiunknak figyelemmel kell lennie az esetlegesen csellengő gyermekekre. Lakóhelyéről eltávozó, vagy gondozója által kitett gyermekkel a tavalyi év során is találkoztunk. Jellemző példa, hogy az időszakos kapcsolattartáson lévő, egyébként nevelésbe vett gyermekek „meghosszabbítják” a kint töltött időt, és nem térnek vissza gondozási helyükre.
- *Kapcsolattartási ügyeletet* az elmúlt évben is biztosítottunk. A szolgáltatás lényege, hogy a gyermek és az arra jogosult hozzátartozója biztonságos körülmények között találkozhatnak. A felelős kolléga vezeti a nyomon követéshez szükséges dokumentumokat, így felkérésre pontos információt tudunk szolgáltatni a gyámhivatal, vagy bíróság számára. A tavalyi évben egy család esetében jelölték ki intézményünket helyszíneként, kétheti rendszerességgel. Az e célra kialakított helyiségben kényelmes bútorok, a kicsiknek játékok, rajzeszközök kerültek elhelyezésre.
- Feladataink közé tartozik a *kórházi szociális munka* biztosítása is, de mivel a járás területén nem működik kórház, így ilyen jellegű tevékenységet nem folytattunk. Ugyanakkor folyamatos kapcsolatban álltunk a balassagyarmati, illetve váci kórházzal. A kórházi védőnőkkel különösen szoros volt az együttműködés, részben a nem hazaadható újszülöttek, részben a kiskorú várandós anyák érdekében.
- A Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzet esetén *jelzőrendszeri készenléti szolgálatot* biztosítottunk, közismert telefonszámon. A hívások tartalmának rögzítésére szolgáló dokumentációt a tavalyi évben bocsájtotta rendelkezésre a módszertant biztosító Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény. Ügyfeleink többnyire tanácsadásra tartottak igényt, illetve munkatársak hívtak egyeztetés céljából, vagy a hatósági döntés végrehajtásának érdekében.
- Az ügyfeleink részére történő *jogi tájékoztatásnyújtást* az elmúlt évben is képzett szakember bevonása nélkül biztosítottuk. Kollégáink -munkatapasztalatuknak köszönhetően- jártasak már a szakmában felmerülő jogi kérdések kapcsán.

Leggyakrabban gyermekelhelyezés, vagy annak megváltoztatása ügyében adtunk felvilágosítást ügyfeleink részére.

- Speciális szolgáltatásaink közül változatlanul a *pszichológiai tanácsadás* volt a lekeresettebb, illetve leginkább szükséges. Az erre a célra megállapított anyagi keretet teljes mértékben ki tudtuk használni. A megbízási szerződés alapján foglalkoztatott pszichológussal kiváló munkakapcsolatot alakítottunk ki, és ügyfeleinktől is pozitív visszajelzéseket kaptunk. Az igénybe vevők köre rendkívül széles volt: bántalmazó környezetből menekített gyermekek, az öngyilkosság határán egyensúlyozó várandós anya, iskolából eltanácsolt, deviáns magaviseletű tanuló. A kifejezetten iskoláskorú, magatartási-tanulási, indulatkezelési zavarokkal küzdő klienseink kapcsán nagy segítség volt, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei fogadták kérésünkre ezeket a gyerekeket.
- 2018. szeptember 01. napjától *óvodai és iskolai segítő tevékenység* bevezetésére került sor valamennyi köznevelési intézményben, amely tevékenységet Központunknak kell biztosítania a járás területén található óvodákban és iskolákban. A kötelezően alkalmazandó személyek száma így két fővel nőtt, akik közül tavaly decemberben egy főt tudtunk felvenni. A késedelem legfőbb oka a szakemberhiány volt, amely országosan is probléma. Ettől függetlenül a szakmai munka előkészítését, az oktatási-nevelési intézményekben történő szükségletfelmérést, az együttműködési megállapodások beszerzését szeptembertől folyamatosan végeztük. Az érintett pedagógusok számára szakmai napot szerveztünk, tőlünk telhetően megválaszoltuk felmerülő kérdéseiket. Az új feladat az elmúlt év egyik legnagyobb kihívása volt, hiszen a tevékenység végzéséhez nem áll rendelkezésre protokoll, az majd a leendő tapasztalatok alapján kerül kidolgozásra.

Személyi és tárgyi feltételek

A tavalyi év során változtak intézményünk személyi feltételei. A meglévő négy fő esetmenedzser egy fő óvodai és iskolai szociális segítővel egészült ki. Megbízási szerződés alapján pszichológust is foglalkoztattunk. A kollégák rugalmasságának, elkötelezettségének, szakmai tudásuk naprakészségének köszönhetően az elmúlt évben sikeresen kezeltük a megnövekedett esetszámot, folyamatosan szem előtt tartva a gyermekek mindenek felett álló érdekeit. Felkészültségünkre olyan vonatkozásban is szükség volt, amelyre nem is gondoltunk volna: tavaly egy jogvédő szervezet pert indított az Emberi Erőforrások Minisztériuma ellen azzal a váddal, hogy Nógrád megyében a származásuk, illetve kizárólag vagyoni helyzetük miatt emelünk ki gyermekeket a családjukból. A per folyamán szakmai felügyeleti szerveink felé teljesítettünk több alkalommal is adatszolgáltatást, melyekkel részünkről kellő mértékben alá tudtuk támasztani a vád megalapozatlanságát. Fontos, hogy minden ügyben körültekintően járjunk el, és meg tudjuk felelni a szakma követelményeinek. Ennek érdekében igyekeztünk továbbképzésen is részt venni. Benyújtottuk jelentkezésünket egy, a kapcsolati erőszak és az emberkereskedelem ártalmainak csökkentése témában tartott programsorozatra, de a szervező adminisztrációs tévedése folytán ezt csak Cegléden tudtuk volna teljesíteni, azt pedig nem vállaltuk. A megyében tartott szakmai találkozókön havi rendszerességgel részt vettünk, ennek köszönhetően élő kapcsolatot ápoltunk társintézményeinkkel. Törekedtünk arra, hogy az aktuális szakmai dilemmákat szélesebb körben is megvitassuk. A járás területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára tavaly is előre elkészített, éves tematika szerint tettük elérhetővé az esetmegbeszélést.

A tavalyi évben az óvodai és iskolai segítő tevékenységre nyújtott támogatást a szolgáltatás tárgyi eszközeire is fordíthattuk, amely lehetőséggel éltünk is. Intézményünk ezáltal új irodabútorokkal, irodaszerekkel, berendezési tárgyakkal gazdagodott, valamint informatikai eszközeinket is bővítettük két asztali géppel, két lappal, egy nagy teljesítményű nyomtatóval, valamint egy projektorral és a hozzá tartozó hangtechnikai eszközökkel. Feladataink (és létszámunk) bővülése nem okozott infrastrukturális problémát, hiszen a fenntartó által rendelkezésre bocsátott iroda minden tekintetben megfelelő.

Szervezési feladatok

A kiskorúak veszélyeztettségéről szóló jelzések alapvetően a gyermekjóléti szolgálatokhoz érkeznek, az ottani kollégák heti jelentésben továbbítják számunkra. A járási jelzőrendszeri tanácsadónk összesíti, elemzi az adatokat, éves beszámolót készít a megyei kormányhivatal felé. Az elmúlt év során a beérkezett jelzések legnagyobb része az igazolatlan iskolai hiányzásokról szólt. Továbbra is nagy probléma volt, hogy a jelzéseket csak írásban tudjuk elfogadni; a tapasztalat viszont azt mutatja, hogy minél súlyosabb egy probléma, annál kevésbé van hajlandóság a jelzés írásbeliségére. Ez a szakemberek részéről is visszatérő probléma, így a jelzőrendszeri találkozókra újra és újra hangsúlyoztuk ennek fontosságát. Tanácsadónk az elmúlt évben is több alkalommal tájékoztatta e-mailben a pedagógusokat, védőnőket, rendőrséget a munkájuk gyermekvédelmi vonatkozásait érintő aktualitásokról, változásokról.

Az év során számtalan adatszolgáltatást is teljesítettünk. Voltak köztük előre közölt időpontban teljesítendőek, mint pl. a KSH felé benyújtott statisztikák, negyedéves jelentések, vagy az éves bűnmegelőzési adatok. A legtöbb adatbekérés a módszertanunk részéről érkezett, különösen bizonyos krízisidőszakokban, pl. télen a kihülés veszélye miatt. Speciális problémák esetén voltak „ad hoc” jellegű felkérések is, melyeket azonnal teljesítenünk kellett: két órán belül fel kellett térképeznünk, van-e az ellátási területünkön éhező gyermek (volt). Közvetve az Interpoltól is érkezett utasítás, melynek értelmében egy, az öngyilkosság gondolatával komolyan foglalkozó tinilányt kellett azonosítanunk, akire a világhálón rögzített bejegyzései alapján figyeltek fel. (A lány végül a Salgótarjáni járásból került elő.)

Szervezési feladataink kapcsán megemlítendő, hogy az elmúlt évben egy hallgató töltött nálunk gyakorlatot, valamint egy középiskolai tanuló önkéntes közösségi szolgálatának teljesítése miatt keresett fel minket. Mindkét esetben biztosítottuk számukra a terephelyet, titoktartási nyilatkozat aláírását követően. A közös munka kissé nehézkes volt, és elméleti síkra szorult, tekintettel arra, hogy feladataink többsége ügyfeleink személyes adatainak kezelésével jár, és azokba nem tekinthettek be.

Más intézményekkel való együttműködés

Társintézményeinkkel kiterjedt, széles körű kapcsolatban állunk. Jól ismerjük a járás területén dolgozó gyermekjóléti szolgálatok munkatársait, a gyámhatóság dolgozóit, az oktatási-nevelési intézmények, pedagógiai szakszolgálatok pedagógusait, védőnőket, háziorvosokat, pártfogó felügyelőket, a rendőrség körzeti megbízottjait és néhány nyomozóját, gyermekvédelmi gyámokat, lakásotthon-vezetőket, nevelőszülőket. Kapcsolatainkat igyekeztünk arra használni, hogy egy-egy gyermek esetében maximális hatáskörünket kihasználva megalapozott –és védhető– javaslattétellel élhessünk. Hozzásegített ehhez az a körülmény is, hogy a gyermekjogi képviselőhöz bármikor fordulhattunk állásfoglalásért.

Megvalósult célok, fejlesztési szándék

Működésünk második éve is sok kihívást tartogatott intézményünk számára. A folyamatosan változó jogszabályi környezethez való alkalmazkodás nehezítette a szakmai munkát, strukturális és protokollbeli átalakítást kívánt tőlünk. Igyekeztünk legjobb tudásunk szerint megfelelni a követelményeknek. Erre való törekvésünk eredményes volt. Az elmúlt év tapasztalata azt mutatja, hogy a jelzőrendszer tagjai gyakran fordulnak hozzánk véleménykérés, iránymutatás céljából, ami arra enged következtetni, hogy a gyermekvédelmi rendszeren belül megszilárdítottuk a pozíciónkat.

A szakmai munkát illetően további változások várhatóak a család- és gyermekjóléti központok életében. Új feladataink az óvodai és iskolai segítő tevékenység, valamint a szociális diagnózis felvételének bevezetése. Mindkét szolgáltatást definiálnunk kell, és ki kell alakítanunk a kereteket. Nyomon kell követnünk a módszertani ajánlásokat, valamint hiteles visszajelzéseket kell nyújtanunk a szolgáltatás igénybevételéről.

Az intézmény működéséhez szükséges személyi feltételek maradéktalan teljesítése érdekében az intézményvezetőnek szociális vezetőképzésen kell részt vennie. A tavalyi évben megtörtént a regisztráció és a jelentkezés, de részvétel feltételei még nem tisztáztak.

Záró gondolatok

Elmondható, hogy a 2018-as évben már stabil esetmenedzseri team dolgozott intézményünkben. Az esetkezelések nyomán a kollégák szakmai kompetenciája is elmélyült. Nagyon fontosnak tartom, hogy ezen túlmenően Központunkat a kiegyensúlyozott emberi kapcsolatok jellemzik, mert csak ilyen feltételek mellett állhatunk készen munkánk nehézségeire és az azzal járó nyomásra. Feladatainknak csak egy része tervezhető, sokszor kell megoldanunk váratlan és súlyos helyzeteket. A fenntartó és a városvezetés az elmúlt évben is kiszámítható és megfelelő feltételeket teremtett számunkra ahhoz, hogy munkánkat, amely iránt mindannyian elkötelezték vagyunk, legjobb tudásunk szerint végezhessük.

Kérem beszámolómmal szíves elfogadását!

Rétság, 2019. június 07.

Kovácsné Gregor Márta
intézményvezető